

REFERAT Natur-, Miljø- og Planudvalget d. 27-08-2025

Mødedato Onsdag d. 27. august 2025 kl. 14:30

Mødested Mødelokale 5, Snorrebakken 66, Rønne

Mødedeltagere Mark Palmquist, Karen Lynn Jacobsen, Helle Munk Ravnborg, Søren Schow, Mikael Benzon

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Ny zone- og takststruktur for BAT.....	4
Nyt takstblad og administrationsgrundlag for de kommunale havne.....	9
Mindre ændringer til regulativ for husholdningsaffald.....	12
BOFAs nye projekter - august 2025.....	14
Nyt fællesregulativ for ni private vandværker.....	16
Revideret takstblad for Rønne Vand A/S.....	18
Anlægsbevilling til pulje for mindre trafikikkerhedsprojekter - akutpulje ændring.....	19
Status på vintertjenestens budget og regnskab.....	21
Orientering om Rønne Byudvikling - status og kommende proces.....	25
Orientering om overskridelse af anlægsramme til reovering, om- og tilbygning af Allinge børnehu	27
Orientering om Byg - opfølgning.....	30
Evaluerig af "Ny model for dialogmøder mellem fagudvalg og centre".....	34
Gensidig orientering.....	36
Sager til høring.....	37
Lukket: Lukket punkt: Haveforeningen Solvang i Rønne. Renovering af vandledninger.....	38
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til etablering af hastighedsdæmpende tiltag - trafikikkerhe	39
Lukket: Lukket punkt: Økonomi forbundet med det almene boligprojekt på DGI.....	40
Lukket: Lukket punkt: Økonomi forbundet med det almene boligprojekt på Paradisvej.....	41

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter.

Fraværende

Mark Palmquist forlod mødet kl. 17.00 under behandling af punkt 16.

Bemærkninger

-

Deltagere administrationen

Lisbeth Røgind, Teknisk direktør

Bjarne Sjelle Freund-Poulsen, Driftschef

Louise Lyng Bojesen, Beredskabs- og Miljøchef

Elise Ipsen, udvalgssekretær

Linda Matzen, leder af plan, byg og miljø.

Punkt 2: Ny zone- og takststruktur for BAT

25/6567

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

BAT fik med vedtagelsen af den økonomiske genopretningsplan til opdrag at se på en takstændring, der kunne tiltrække flere passagerer til den kollektive trafik og derigennem også opnå flere indtægter. BAT har set på forskellige modeller.

I denne sag fremlægges anbefalingerne fra BATs rådgivende bestyrelse. Det foreslås derfor, at der arbejdes med at ændre zonestrukturen til én zone fremfor de nuværende 17 zoner/5 takstzoner og at der forenkles i både pris- og billetstruktur.

Forslaget med en ny zone- og prisstruktur på Bornholm, er for at fremme mobilitet, tilgængelighed og brugervenlighed på tværs af Bornholm og indføre en forenklet takst- og zonestruktur, hvor hele øen betragtes som én zone med en ensartet billetpris. Målet er at styrke den kollektive trafik som et attraktivt alternativ til bilen, reducere kompleksiteten for brugerne og sikre lige adgang til transport uanset bopæl. Strukturen skal samtidig understøtte en effektiv drift og skabe grundlag for langsigtet bæredygtig transportudvikling på Bornholm.

Indstilling

Direktionen indstiller at

- a) indføre en ny takst- og zonestruktur med **én pris og én zone** på Bornholm.
- b) der arbejdes videre med fastsættelse af endelige priser for enkeltbilletter og periodekort.
- c) den nye takst og zonestruktur implementeres i første kvartal 2027.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

a) og b) Anbefales.

c) Anbefales med bemærkning om, at takst og zonestruktur implementeres hurtigst muligt, dog senest 17. januar 2027.

Sagsfremstilling

I forbindelse med godkendelse af den økonomiske genopretningsplan for BAT blev det besluttet, at der skulle ses på at ændre på taksterne for at gøre den kollektive trafik mere attraktiv.

”at gøre det prismæssigt attraktivt at benytte den kollektive trafik. Ved en ændring i pris-/takststruktur er målet, at flere passagerer benytter den kollektive trafik, så den samlede indtægt øges. (...). Med en ny prisstruktur hvor det samlet set er billigere, at benytte bussen, men med en samtidig passagerfremgang ønskes skabt en merindtægt til fastholdelse af en kollektiv trafikbetjening.”

Siden har BAT arbejdet på modeller for, hvordan dette kan tilrettelægges.

Oplægget tager udgangspunkt i følgende ændringer:

- 1) En ændring af zonestrukturen på Bornholm

- 2) En ændring af taksterne for den kollektive trafik på Bornholm
- 3) og en samtidig forenkling af billettyper/rejsehjemmel.

Der er søgt inspiration og muligheder igennem forskellige rapporter om kollektiv trafik og tilhørende oplæg.

Nogle undersøgelser peger på, at en nedsættelse af priserne alene ikke vil være økonomisk rentabelt eller at det vil tage op mod 10 år for indtægterne at udjævnes. Andre undersøgelser peger på, at en enklere takst- og zonestruktur kan være en mulighed for at tiltrække flere passagerer. De steder, hvor dette er gennemført, er der også gennemført andre tiltag og effekten af en ændret takst- og zonestruktur alene er derfor ikke mulig at forudsige. En ændring af takststrukturen vil derfor være behæftet med en vis usikkerhed i forhold til den samlede indtægt.

Formålet med ændringerne er at få en mere enkel takst- og zonestruktur med få produkter og en mere simpel måde at købe billet til bussen.

Målet er, at få flere tilfredse kunder og at flere vil tage bussen i fremtiden, hvilket på den lange bane giver en bedre økonomi for BRK/BAT.

• Enkel zonestruktur• Enkel takststruktur• Få produkter	• Let at tage bussen og vælge den rigtige billet	• Tilfredse kunder• Flere rejsende• Langsigtet: Flere rejsende - øget indtægt

Ad 1. Enkel zonestruktur

Det foreslås, at de 17 nuværende zoner omdannes til én zone. Dermed bliver det let at finde ud af rejsens pris og længde, og det vil blive ens pris for alle. Dette minimerer samtidig muligheden for (zone)snyd.

Det anbefales, at der vælges en hel enkelt model. Ændres der til få zoner fx to-tre zoner, vil der opstå nogle zonegrænser, der vil fordyre selv korte rejser relativt, når de foregår hen over zonegrænser.

Ad 2. Enkel takststruktur til fx 29 kr. pr. billet og 2 timers gyldighed

Med en enkelt zone vil taksterne også forenkles. Det vil sige, at der ikke længere vil være forskellige priser for de rejser, der foretages. Det vil gøre det nemt og tilgængeligt for alle rejsende og alle får gavn af rabatter ift. den nuværende prisstruktur.

Der foreslås en enkelt pris på 29 kr. (2025-priser) pr. rejse ved køb af enkelt billet.

Det betyder tillige, at periodekort har samme pris uanset, hvor der rejses og at periodekortet dermed kan bruges over hele Bornholm og ikke er zoneafgrænset.

Prisfastsættelsen af et 30-dages periodekort afventer nærmere beregning.

Pensionister og børn betaler halv pris både for enkeltbilletter og periodekort.

Ad 3. Forenklet billetstruktur

I forlængelse af den forenkledede zonestruktur og takstmodel foreslås det, at udvalg og udbud af billettyper også forenkles. En mere overskuelig billetstruktur gør det lettere for passagererne at vælge den rette rejsehjemmel og kan samtidig bidrage til øget brug af den kollektive trafik.

Det foreslås, at der fremadrettet udbydes to overordnede billettyper:

- Enkeltbillet til fast pris – én pris for rejser uanset afstand på øen.
- Periodekort til favorabel pris – målrettet pendlere og andre hyppige brugere. Dette kort vil erstatte nuværende periodekort og ø-kort.

Skoleårskort vil forventeligt stadig bestilles på skolerne, men kan følge prisen for periodekort (halv pris for børn under 16 år).

- Ungdomskortet, som er en national ordning, videreføres uændret.

Billettyperne vil kunne købes i udgaver til voksne samt til reduceret pris for børn og pensionister.

Reglerne om gratis medtagning af to børn under 12 år på én voksenbillet samt muligheden for, at to børn under 15 år kan rejse sammen på én billet fastholdes uændret.

Ved en evt. kommende overgang til rejsekortapp vil der kunne indarbejdes en rabat ved rejser uden for myldretid (nationalt fastsat tidsrum) på 20 % og evt. også en rabat ved flere rejser inden for en given periode.

Prisfastsættelse

Ved fastsættelsen af prisen for enkeltrejser i en forenklet zonestruktur er der taget udgangspunkt i tilgængelige data (2024) fra salg af enkeltbilletter og klippekort.

Det har været nødvendigt at foretage nogle antagelser for hvor mange zoner, der rejses ved køb af enkeltbilletter og på fx 1-zones klippekort.

Analyse er foretaget for at finde break-even pris for en fælles zone.

Der foreslås på denne baggrund at

- prisen for en enkeltbillet fastsættes til 29 kr. (2025-priser)
- Prisen for et 30-dages periodekort, der kan benyttes på hele øen afventer nærmere beregning.
- børn og pensionister betaler halv pris i forhold til voksenbilletten – også gældende for den kommende prisfastsættelse for skoleårskort, der dermed vil svare til periodekort til børn.

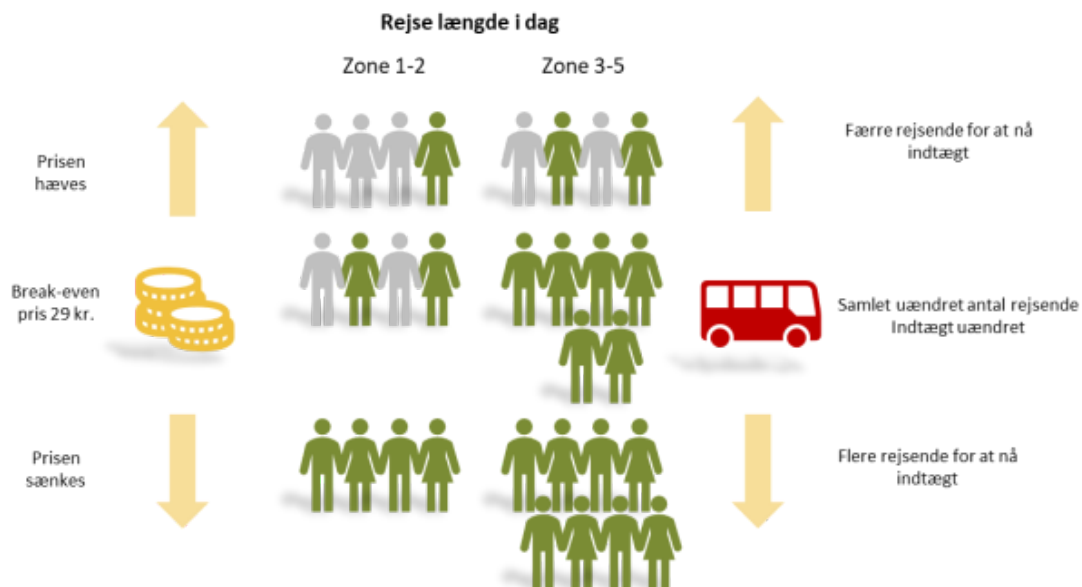
Følger prissætningen af periodekortet prissætningen af enkeltbilletter vil det for dem, der i dag rejser kortere strækninger (1-2 zoner), isoleret set være dyrere – men vil til gengæld gælde til rejser på hele øen uden behov for tillæggsbilletter.

Dermed opnås øget fleksibilitet for pendlere og færre barrierer for at benytte den kollektive trafik i fritiden eller til øvrige rejsemål.

Alternative priser på enkeltbilletter:

En lavere pris på enkeltbilletter end den foreslåede vil ved et uændret passagertal give en mindre indtægt. Dermed vil en lavere pris end foreslået på enkeltbilletter forudsætte en passagerfremgang, for at der ikke skal være en indtægtsnedgang.

En højere pris på enkeltbilletter vil øge risikoen for, at der vil falde flere passagerer på korte rejser fra i forhold til hvor mange passagerer, der vil komme til på de lange rejser, hvilket vil give en samlet indtægtsnedgang.

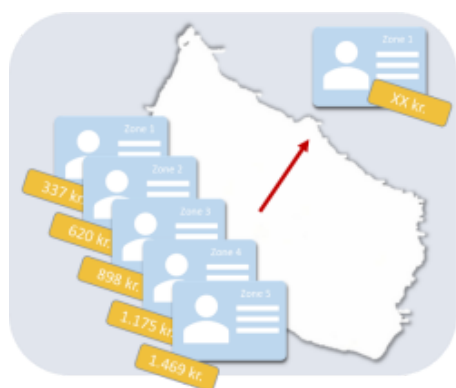

Figur 1 Risikoen for øget fravalg af kollektiv trafik ved høj enkelttakst. Modsat er der risiko for, at man ikke får øget tilvalg af kollektiv trafik tilstrækkelig til at opveje for lav enkelttakst.

Periodekort:

Endelig fastsættelse af prisen på et 30-dages periodekort afventer nærmere beregninger. For nuværende ses en fordeling af solgte periodekort via RejsekortApp ligeligt mellem 2-5 zoner, mens der er meget få kort til én zone.

Hvis prisen fx fastsættes til nogenlunde at svare til et nuværende tre-zoners periodekort vil det give billigere rejser for de, der i dag rejser i 4 eller flere zoner og dyrere for de, der i dag rejser 1-2 zoner. Hvilket følger princippet for enkeltbilletter. Det, der kan opveje en højere pris, for de, der i dag har 1 og 2 zoners kort er, at det fremover vil gælde til rejser på hele Bornholm og dermed også dække evt. købte suppleringsbilletter.

Figur 2 Fra begrænsning til fri bevægelighed med nyt periodekort.

Økonomien i ændringerne

Prisen på 29 kr. for en enkeltbillet er fastsat ud fra en forudsætning om, at indtægterne forbliver uændrede, forudsat at antal rejsende på nuværende enkeltbilletter og klippekort videreføres 1:1 som kontantbilletter i den nye model.

Der er risiko for, at nogle passagerer, der i dag foretager korte rejser vil ændre transportvaner, da disse rejser bliver lidt dyrere i en ensartet takstmodel. Denne effekt kan delvis modvirkes ved at forlænge billetens gyldighed til to timer, så det eksempelvis bliver muligt at tage bussen til indkøb el. lign. og hjem igen på samme billet.

I forhold til periodekort vil der senere blive fremlagt endeligt prisforslag. Salget i dag er nogenlunde jævnt fordelt mellem 2-5 zoners kort, og der sælges kun få 1-zoners kort.

Hvis skoleårskort og ø-kort erstattes af periodekort med halv pris for børn, vil købere med kort til få zoner *forventeligt* opleve prisstigninger. Dette gælder især dem, der betaler for et helt år ad gangen (ø-kort 12 mdr.) For at imødekomme disse brugere kan det overvejes, at indføre rabat ved køb for flere måneder ad gangen eller en generelt lavere prisstruktur for periodekort (med dertilhørende risiko for samlet indtægtstab).

Det skal bemærkes, at periodekort i dag udgør under 10 % af de samlede billetindtægter. Dog har taksten på periodekort indflydelse på statslig kompensation til BAT for udstedte ungdomskort. Da der ikke har været tilgængelige data for hvordan zonerne fordeler sig på ungdomskort, er det ikke muligt at beregne effekten på kompensationen ved ændring af takstmodellen.

Tidsplan

Det foreslås, at implementering først sker i første kvartal af 2027. Det skyldes, at der dermed kan ske en samtidig udfasning af klippekort (der skal ske med et års varsling). Via Rejsekort og Rejsebillet app A/S er der ved at blive udviklet en chaufførsalgsløsning til kontantsalg i busserne.

Ligeledes sammenkædes pris og tid på overgang til rejsekortapp sammen med enkel/nuværende zone- og takststruktur, i koordination med Rejseplanen, Rejsekort og Rejsebillet app A/S. Der betales for ændringer i zonestrukturen og derfor kan det med fordel gøres sammen med hele overgangen til Rejsekortapp og øvrige løsninger.

Ang. effekterne efter implementering i 2027, må det forventes, at det tager en vis tid, før passagertallene stiger som følge af takstændringerne.

Videre forløb

Der følges i 2026 op på rejsedata fra 2025 til nærmere fastlæggelse af priser til takstblad for 2027, som fremlægges som en del af budgetmaterialet for 2027.

Der arbejdes videre med Rejseplan og Rejsekort A/S om overgang til Rejsekortapp og chaufførsalgsløsning mv. Koordinering af overgang og økonomien heri klarlægges, så det kan indgå i budgettet for 2027.

Økonomiske konsekvenser

Der er i modellen en økonomisk usikkerhed. Dette hænger i høj grad sammen med om passagertallet kan fastholdes. Da prisfølsomheden ikke kendes, er det ikke muligt at kalkulere mulige risici eller gevinster (Se dog bilag Takst og Zonestruktur side 17-20). Da det ikke vides, om prisen i dag er en barriere (alene) for, at der foretages lange rejser med bussen, kan det ikke forudses, om en sænkning af prisen vil føre til flere passagerer (på de mellemlange og lange rejser)

Eksempelvis vil en ti procents nedgang i antallet af rejsende på kontantbilletter, klippekort og periodekort give et indtægtstab på 1,6 mio. kr. Samme beløb vil kunne hentes ved en passagerfremgang på 10 % på ovenstående rejsehjemler.

Konklusionen er at der skal være politisk vilje til at tage en risiko på et evt. indtægtstab for på sigt at øge brugen af den kollektive trafik.

Bilag

Bilag Takst- og zonestruktur

Punkt 3: Nyt takstblad og administrationsgrundlag for de kommunale havne

24/26413

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller
Økonomi- og Klimaudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Formål med sagen

Kommunalbestyrelsen godkendte den 30. januar 2025 en igangsættelse af projektet nye elstandere og betalingssystem på de kommunale havne.

Indførelsen af betalingssystemet har indflydelse på havne taksterne. De kommunale havne overgår fra takster hvor bad, vaskemaskine og tørretumbler er inklusive i taksten for bådplads og gæstesejler billet, til betaling for henholdsvis en plads til båden og betaling for benytte bad, vaskemaskine og tørretumbler.

Sagen indeholder et forslag til nyt takstblad, som følge af det iværksatte arbejde med at indføre nyt betalingssystem samt et opdateret administrationsgrundlag og status på projektet.

Indstilling

Direktionen indstiller at

- takstblad og administrationsgrundlag godkendes.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Anbefales. Karen Lynn Jacobsen afventer sin stillingtagen.

Sagsfremstilling

Projekt nye el-standere og betalingssystem er lånefinansieret med afdrag og renter. Finansieringen af projektet er baseret på, at der betales ud fra faktisk forbrug af el, bad, vaskemaskine og tørretumbler.

Takster, hvor bad, vaskemaskine og tørretumbler frit kan benyttes, bliver erstattet af en takst for bådplads/gæstesejler og takster for bad, vaskemaskine og tørretumbler.

El købes i betalingssystemet forud for anvendelse. Der vil ikke længere blive afregnet ud fra aflæst bi-måler og der skal ikke fremsendes faktura.

Taksterne for de kommunale havne blev senest fremlagt og besluttet gældende fra 2023 og frem. Siden er takstbladet årligt reguleret i forbindelse med budgetlægningsprocessen med nettopris fremskrivningen.

Forslag til nye takster

Taksterne i det gældende takstblad fastholdes for fastligere, gæstesejlere, hus- og bo både samt autocampere.

Der betales for forbrug af el efter samme takst som ved benyttelse af bimåler. Toiletterne på havnene er ikke omfattet af betaling.

Takster for havnefaciliteter

Ved prissætning af takster for bad, vaskemaskine og tørretumbler, er der taget udgangspunkt i omkostninger til vand, el, indvendige vedligeholdelse af havnefaciliteternes bygninger, vedligeholdelse af hvidevarer og sanitet.

Taksterne er fastsat ud fra principperne om, at taksterne ikke skal være konkurrenceforvridende eksempelvis i forhold til private vaskerier.

Taksterne fremgår af takstbladet (bilag 1) og vil træde i kraft i forbindelse med udrulning af det nye betalingssystem på de kommunale havne.

Taksterne er på niveau med takster i sammenlignelige havne.

Øvrige takster

Modtagelse af krydstogtskibe kræver en række sikkerhedsmæssige forhold.

Takstbladet er opdateret med de ydelser, der udbydes i forbindelse med modtagelse af krydstogtskibe.

Takster er en viderefakturering af en service som købes hos en ekstern leverandør.

Der tillægges et administrationsgebyr på kr. 250 pr. faktura/afregning.

Venteliste

Der indføres en takst til opskrivning på venteliste.

Taksten skal dække det administrative tidsforbrug der anvendes på opgaven.

Den årlige takst for ventelistegebyr forhøjes af samme årsag.

Vinterrotationsplads

Tilbud om en vinterrotationsplads udgår, da denne type af plads ikke længere benyttes af sejlerne. Skulle der være behov, så kan denne type af plads købes ved at købe en gæstebillet, som har en tilhørende rabatordning.

Spildevand

I henhold til lovgivningen skal havnene modtage spildevand og udgifterne til tømning skal være indeholdt i lejen.

Takstbladet er opdateret med en grundafgift i pladsleje til hus- og bobåde på kr. 4000 årligt.

Grundgiften svarer til ca. 2,5 tømninger om året, hvis tømningen sker med en slamsuger.

Bobåde kan tømme på havnens anlæg i Tejn og Hasle samt på mobiltanlæg i Nørrekås Lystbådehavn, alternativt kan bobåden tømme i havet efter gældende lovgivning.

Husbåde skal tømmes med slamsuger.

Ved behov for tømning med slamsuger udenfor normal arbejdstid, betales der særskilt for denne tømning.

Takstblad gældende fra år 2026

Takstbladet bliver ved udgangen af år 2025 nettopris reguleret gældende pr. 1. januar 2026.

Taksterne for havnefaciliteterne er angivet i 2026 priser og bliver ikke nettopris reguleret igen pr. 1. januar 2026.

Alle takster i takstbladet afrundes til hele kroner.

Taksterne fremgår af takstbladet (bilag 1)

Nyt administrationsgrundlag

Administrationsgrundlaget er en sammenskrivning af takstregulativet og retningslinjerne for de kommunale havne.

Administrationsgrundlaget har til formål, at fastlægge de administrative og driftsmæssige principper for de kommunale havne samt at tydeliggøre de vilkår og bestemmelser, der gælder for havnens brugere og for takstbladet.

Det nye administrationsgrundlag indeholder præciseringer af det allerede eksisterende grundlag og en ny mulighed for arvinger, der nu kan overtage en bådplads ved dødsfald.

Administrationsgrundlaget er vedhæftet (bilag 2)

Status på projekt nye el-standere og betalingssystem.

Havneadministrationen er sammen med ekstern rådgiver ved at udarbejde udbudsmateriale og det forventes at materialet er klart ved udgangen af september 2025.

Udbud af selve betalingssystemet skal i EU udbud som et varekøb i et funktionsudbud, og vil derefter være en bygherreleverance til selve anlægsprojektet.

Anlægsarbejdet herunder grave- og kabelarbejde montering af el standere, dørlåse og hovedstation mv. udbydes efter tilbudsloven.

Implementering

I første fase etableres der brugerbetaling for at benytte havnefaciliteterne i de kommunale havne.

I anden fase vil de nuværende elstandere blive udskiftet, hvorefter der også vil være indført brugerbetaling for at benytte el og afregning via bimåler er udfaset i de kommunale havne.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Takstblad Bilag 1

Administrationsgrundlag Bilag 2

Punkt 4: Mindre ændringer til regulativ for husholdningsaffald

23/3563

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Formål med sagen

Den 10. oktober 2024 godkendte kommunalbestyrelsen det gældende regulativ, som giver BOFA og Bornholms Regionskommune (BRK) hjemmel til at håndhæve bl.a. den nye affaldsordning. Efter den nye affaldsordning er gået i drift, er BOFA blevet opmærksom på at regulativet bør specificeres yderligere for at forebygge eventuelle misforståelser i tolkning af reglerne. Natur-, Miljø- og Planudvalget skal tage stilling til, om det reviderede regulativ kan sendes i høring.

Indstilling

Direktionen indstiller at

- Det reviderede regulativ sendes i høring

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Godkendt.

Sagsfremstilling

Siden oktober 2024, hvor den nye affaldsordning trådte i kraft, har BOFA identificeret en række punkter i regulativet for husholdningsaffald, som med fordel kan specificeres. Det drejer sig om følgende emner:

1. Fritagelser
2. Kommunikation til borgere
3. Brug og håndtering af miljøkasser til farligt affald
4. Definitionen af en husholdning
5. Storskrald
6. Genbrugspladser

Emnerne uddybes herunder.

1. Fritagelser

I den reviderede udgave af regulativet specificeres følgende:

- a) Præcisering: Sommerhuse kan ikke blive fritaget affaldsordningen. Det er kun helårshuse, der i visse tilfælde kan få fritagelse for hele eller dele af affaldstaksterne.
- b) Præcisering: Borgere der har fået fritagelse pga. renovering/ombygning, skal kontakte BOFA, hvis der stadig er grundlag for en fritagelse efter et år. Ellers ophører fritagelsen automatisk.
- c) Ændring: Fritagelsen for borgere, som opholder sig uden for hjemmet i mere end 3 måneder pga. helbredsrelaterede årsager, får ikke længere en fuld fritagelse som dækker begge gebyrer, men en delvis fritagelse, som dækker indsamlingsgebyret.
- d) Præcisering: Fritagelse for ubebyggede og ubenyttede grunde gælder for begge gebyrer.
- e) Præcisering: Fritagelsen for ubeboelige ejendomme gælder indsamlingsgebyret. Fritagelsen ophører hvis status i BBR ændres, eller hvis der registreres beboere på adressen.

2. Kommunikation til borgere

Det præciseres at BOFA kun kommunikerer til og via grundejere. Dette skyldes 1) at det kun er muligt for BOFA at sende e-boks til grundejere, og 2) at det er grundejeren, som (inden for rammerne) beslutter hvordan en addresses affaldsordning skal se ud.

3. Brug og håndtering af miljøkasser til farligt affald

Der har været behov for at præcisere, at afhentning af en miljøkasse på en genbrugsplads kræver fremvisning af en kvittering, hvori der står, at borgerens bestilling af miljøkassen er godkendt.

4. Definitionen af en husholdning

Det præciseres, at adresser som er registreret med "eget køkken med afløb" i Bygnings- og Boligregistret betegnes som en husholdning (som opkræves fuld takst).

Dvs. hvis der på samme adresse er registreret flere boligenheder med eget køkken med afløb, opkræves hver boligenhed et særskilt takstsæt.

5. Storskrald

Den 1. januar 2025 fik Bornholm en ny storskraldordning. Regulativet opdateres med den nye ordnings regler, herunder at tilmelding altid skal ske på adresseniveau.

6. Genbrugspladser

Det tilføjes at ordensreglementet for genbrugspladserne fremgår af bofa.dk.

Alle ændringer kan ses i bilag 1. Ændringerne er markeret med gule overstregninger, og findes på hhv. side 3-7, 21, 28 og 33-36.

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved at sende det reviderede regulativ i høring.

Bilag

Husholdningsaffald regulativ_revideret udgave

Punkt 5: BOFAs nye projekter - august 2025

25/5462

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres.

Formål med sagen

Ved møde i Natur-, Miljø- og Planudvalget den 2. april 2025 oplyste BOFA, at når der fremadrettet igangsættes eksternt finansierede projekter, ville udvalget blive orienteret.

Projekterne skal hjælpe BOFA med at nå visionen om et affaldsfrit Bornholm i 2032. I juni 2025 fik BOFA besked om, at finansieringen til to nye projekter er blevet godkendt.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Selvom BOFA primært er en driftsorganisation, er det at arbejde med udvikling stadig en af de faste opgaver. Udviklingsarbejdet sker bl.a. gennem deltagelse i internationale projekter med ekstern finansiering.

BOFA har opnået tilsagn til to nye projekter med støtte fra Interreg South Baltic. 80% af begge projekters budgetandel finansieres via programmet. De to projekter præsenteres herunder:

Watt A Waste

Projektperiode: 01.09.2025 – 31.08.2028 (36 måneder)

Projektbeskrivelse: Et projekt koordineret af Gdansk Universitet (Polen), der udvikler teknologier til at omdanne vanskeligt genanvendelige affaldsstrømme – fx sammensatte eller forurenede fraktioner – til syntetisk gas og flydende brændstoffer.

BOFAs rolle: BOFA deltager som partner og bidrager til videnudveksling, policyanbefalinger og praktisk afprøvning.

BOFAs budgetandel: 210.000 EUR.

BOFAs udbytte ift. visionen: Projektet kan være med til at sikre højere genanvendelsesgrad for de fraktioner, vi sender til behandling. Derudover giver projektet adgang til nyeste viden og teknologiudvikling på området.

PrepAlliance

Projektperiode: 01.07.2025 – 31.12.2026 (18 måneder)

Projektbeskrivelse: Et samarbejdsprojekt koordineret af Hållbar Utveckling Skåne (Sverige), der fremmer borgernes beredskab og evne til at håndtere kriser gennem bl.a. reparation, deling og lokalt engagement.

BOFAs rolle: BOFA bidrager med afholdelse af workshops og opbygning af netværk mellem bornholmske aktører på tværs af affalds- og beredskabsområdet.

BOFAs budgetandel: 65.000 EUR.

BOFAs udbytte ift. visionen: Projektet er med til at sikre en bredere og mere solid forankring af visionen på Bornholm igennem og sammen med lokale borgerforeninger og frivillige organisationer. Projektet sikrer derudover at affalds- og ressourcehensyn er med i vores beredskabstanker ved at forebygge affald gennem reparation.

Økonomiske konsekvenser

80 % af projekternes budgetudgifter er dækket af de respektive projekter. De sidste 20 % dækkes af andre eksterne midler, da samme projektleder/-medarbejder kan være involveret i flere projekter.

Punkt 6: Nyt fællesregulativ for ni private vandværker

25/14184

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Formål med sagen

Bornholmske vandværker fremlægger nyt fælles regulativ til politisk godkendelse.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- regulativet godkendes.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Godkendt.

Sagsfremstilling

Det fremgår af Vandforsyningslovens § 55a, at almene vandforsyninger skal udarbejde et regulativ, som skal godkendes af Kommunalbestyrelsen. Bornholms Regionskommunes kompetenceplan delegerer denne godkendelsesmyndighed til Natur-, Miljø- og Planudvalget.

Regulativet skal sætte retningslinjerne for det praktiske og forretningsmæssige forhold mellem vandværket og forbrugeren. Vigtige elementer i dette er f.eks. rammer for forsyning af virksomheder med stort vandforbrug og reaktionsmuligheder ved manglende betaling for vand.

(Takster for salg af vand godkendes særskilt, og behandles politisk én gang om året.)

Det er praktisk, hvis flere vandværker i en kommune går sammen om et fælles regulativ, men vandværkerne har mulighed for at lave individuelle regulativer, eller komme med tilføjelser.

Gældende fælles regulativ for de private vandværker er fra 2007.

Regulativer justeres med mellemrum, så de er tilpasset aktuelle samfundsforhold. De private vandværkers brancheorganisation, Danske Vandværker, har for nylig vurderet, at ændringer og uddybninger nu er nødvendige. Den direkte årsag er en afgørelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnet, hvor vandværkers beslutninger er blevet underkendt.

Nyt regulativ er bilagt, samt en oversigt over ændringer. Som opfølgning på nævnsafgørelserne er der bl.a. foretaget en præcisering af reglerne omkring placering af vandmålere.

Regulativet vil være gældende for Tejn, Østerlars, Østermarie, Balka Strand, Strandmarkens, Sømarkens, Lobbæk, Klemensker og Vang Vandværker.

Snogebæk Vandværk har ikke ønsket af medvirke. For dette vandværk videreføres eksisterende regulativ indtil videre.

Vandværkerne under Bornholms Energi og Forsyning og Rønne Vand og Varme organiserer sig i brancheorganisationen DANVA og indgår ikke i nærværende regulativ.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Fællesregulativ 2025

Regulativ - væsentlige ændringer

Punkt 7: Revideret takstblad for Rønne Vand A/S

24/22720

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Formål med sagen

Rønne Vand A/S fremsender forslag til revideret takstblad gældende fra 1. september 2025. Ændringen består i en specificering af anlægstaksterne efter udstykning af ejendomme

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- takstbladet godkendes.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Godkendt.

Sagsfremstilling

Ifølge Vandforsyningslovens § 53 skal anlægs- og driftsbidrag for almene vandværker være godkendt af Kommunalbestyrelsen. Bornholms Regionskommunes kompetenceplan uddelegerer denne godkendelsesmyndighed til Natur-, Miljø- og Planudvalget.

Rønne Vand A/S, som hører under Rønne Vand og Varme A/S (RVV) har fået godkendt takstblad for 2025 på den ordinære behandling af vandværkstakster den 8. januar 2025.

Vandværket har imidlertid oplevet uklarheder i forbindelse med fastlæggelse af anlægsbidrag, når større ejendomme udstykkes til mindre ejendomme. For at imødegå dette ønskes en uddybning, bestående af denne tilføjelse:

- ved ændret anvendelse af ejendommen, kan vandforsyningen forlange, at ejeren betaler den forøgelse af anlægsbidraget, der svarer til ændringen.

- det oprindeligt betalte anlægsbidrag værdisættes efter det til enhver tid gældende tarifblad for levering af vand i Rønne Vand A/S' forsyningsområde

RVV's jurister har vurderet, at man med denne tilføjelse vil kunne undgå uenighed. Skulle der alligevel opstå situationer, som ikke er entydigt beskrevet, skal en konkret vurdering forelægges til godkendelse i Natur-, Miljø- og Planudvalget.

Gældende og revideret takstblad er bilagt.

Takstbladet skal anvendes i sammenhæng med regulativet for vandværksselskabet:

www.rvv.dk/vand/vandforsyningsregulativ/

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Revideret takstblad Rønne Vand, 2025

Gældende takstblad Rønne Vand, 2025

Punkt 8: Anlægsbevilling til pulje for mindre trafikikkerhedsprojekter - akutpulje ændring

25/5228

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen godkender

Formål med sagen

Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. juni 2022 en anlægsbevilling på 1.000.000 kr. til gennemførelse af mindre trafikikkerhedsprojekter, herunder 500.000 kr. til en akutpulje

Natur-, Miljø- og Planudvalget godkendte den 7. maj 2025 prioriteringen af anlægsopgaver, herunder 313.300 kr. til akutpuljen til mindre trafikikkerhedsprojekter, der kan iværksættes med kort varsel.

Center for Miljø, Plan og Kultur søger på den baggrund om en tillægsbevilling til anlægsbevillingen på 313.300 kr. til akutpuljen under mindre trafikikkerhedsprojekter. Udgiften finansieres af den disponible anlægspulje til trafikikkerhed.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Akutpuljen til mindre trafikikkerhedsprojekter øges, idet de bevillingsmæssige konsekvenser godkendes, jf. afsnittet økonomiske konsekvenser.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Anbefales.

Sagsfremstilling

Denne sag vedrører en tillægsbevilling til akutpuljen for trafikikkerhedsfremmende anlægsprojekter. Midlerne i akutpuljen anvendes til projekter som kan udføres med en kort tidshorisont og uden yderligere politisk prioritering og ofte i forbindelse med henvendelser fra øvrige myndigheder, borgere eller erhvervsliv.

Natur-, Miljø- og Planudvalget godkendte den 7. maj 2025 prioriteringen af den disponible anlægspulje til trafikikkerhed, herunder 313.300 kr. til akutpuljen til mindre trafikikkerhedsprojekter, der kan iværksættes med kort varsel, se bilag 1.

Administrationen orienterer årligt Natur-, Miljø- og Planudvalget om hvad midlerne er anvendt til. Senest har administrationen orienteret om forbruget i 2024 på mødet den 4. juni 2025, se bilag 2

Økonomiske konsekvenser

Center for Miljø, Plan og Kultur søger om en tillægsbevilling til projektet.

Bevillingsmæssige konsekvenser vedr. anlæg

Kommunalbestyrelsen godkendte den 27. juni 2022 en anlægsbevilling på 1.000.000 kr. gennemførelse af mindre trafikikkerhedsprojekter.

Natur-, Miljø- og Planudvalget godkendte den 7. maj 2025 prioriteringen af anlægsopgaver, der skal finansieres af den disponible anlægspulje til trafikikkerhed, herunder 313.300 kr. til akutpuljen til mindre trafikikkerhedsprojekter, der kan iværksættes med kort varsel.

Sagen medfører, at der skal gives en tillægsbevilling til anlægsbevilling på 313.300 kr. til akutupljen til mindre trafikikkerhedsprojekter, således at den samlede anlægsbevilling herefter udgør 1.313.300 kr. (udgift) (tabel 1)

Tabel 1 Ændring af anlægsbevilling (i hele kr.)

Udvalg	Center	Projekt	U/I	Eksisterende bevilling	Ændring	Korrigeret bevilling
NMPU	MPK	Mindre trafikikkerhedsprojekter, akutuplje	Udgift	1.000.000	313.300	1.313.300
Ændring af anlægsbevilling i alt				1.000.000	313.300	1.313.300

Der skal tilsvarende gives en tillægsbevilling til rådighedsbeløb på 313.300 kr. finansieret af den disponible pulje til trafikikkerhed (tabel 2).

Rådighedsbeløbet i den disponible anlægspulje til trafikikkerhed udgør 4.813.320 kr. i 2025.

Tabel 2 Tillægsbevilling til rådighedsbeløb/budgetændring (i hele kr.)

Udvalg	Center	Projekt	U/I	Budgetår	Konsekvenser i overslagsår		
				2025	2026	2027	2028
Tillægsbevilling/budgetændring:							
NMPU	MPK	Mindre trafikikkerhedsprojekter, akutuplje	Udgift	313.300	0	0	0
Finansiering:							
NMPU	MPK	Disponibel anlægspulje til trafikikkerhed	Udgift	-313.300	0	0	0
I alt				0	0	0	0
Kassebeholdningen *				0	0	0	0

* + = forøgelse af kassebeholdningen og - = forbrug af kassebeholdningen.

Bilag

Bilag 1 Prioriteringsdagsorden for trafikikkerhedsarbejder i 2025

Dagsordenspunkt NMPU 4. juni 2025. Orientering om mindre trafikikkerhedsprojekter 2024. Afrapportering på anvendelse af midler.

Punkt 9: Status på vintertjenestens budget og regnskab

25/12451

Sagsgang

Natur, Miljø- og Planudvalget orienteres

Formål med sagen

Vintertjenesten kommer ud af 2024 med et underskud på 2 mio. kr. Med beslutningen om at vintertjenesten over en årrække skal hvile i sig selv, skal dette indhentes over de kommende år. Der gives i sagen en status på budget og regnskab for vintertjenesten.

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Kommunens opgave

Kommunen udfører snerydning og glatførebekæmper de offentlige veje, stier, fortove og pladser efter en prioritering, der er aftalt med politiet og fastlagt ud fra veje og stiers betydning for færdslen. Indsatsen er beskrevet i ”Regulativ for vintervedligeholdelse og renholdelse”.

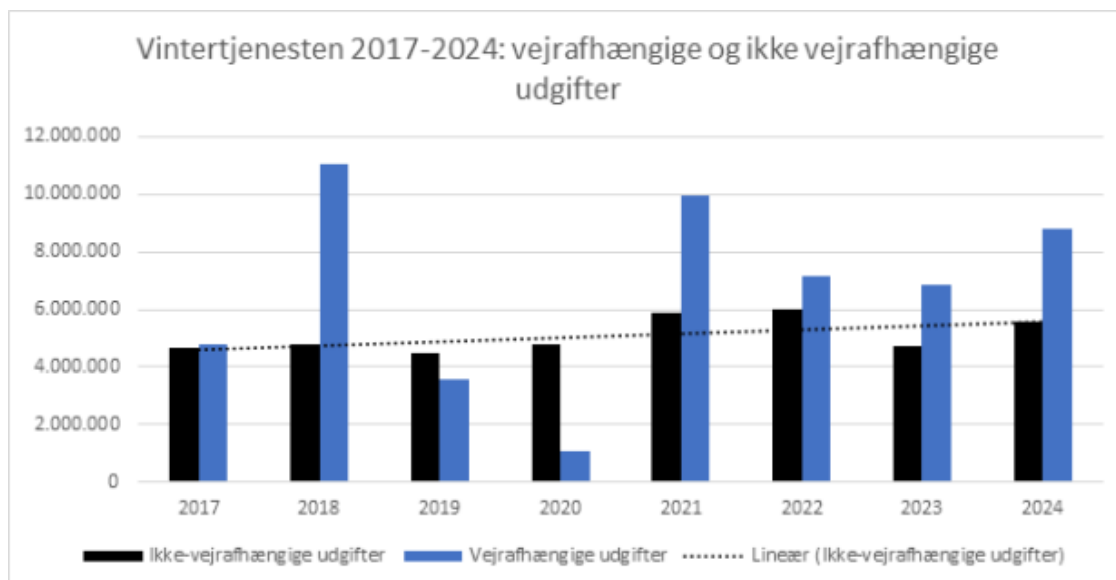
Behovet for indsats varierer selvsagt i forhold til vejrforholdene. Således ses der store forskelle mellem årene på behovet for indsats og de deraf følgende udgifter.

Udgifter til vintertjenesten overordnet

Udgifterne til vintertjenesten falder groft opdelt i to hovedgrupper:

- Faste udgifter, der ikke er vejrafhængige
- Vejrafhængige udgifter, der følger af temperatur og nedbør

Nedenstående oversigt viser en oversigt over udgifterne i 2017-2024 i ovenstående to hovedgrupper.

Af ovenstående graf ses det, at der er en let stigning i de ikke vejrafhængige udgifter gennem årene, hvilket er forventeligt jf. prisudviklingen. Beløbene er angivet i løbende/årets priser.

De vejrafhængige udgifter svinger noget mere mellem årene og hænger nøje sammen med temperatur/frostgrader og vinternedbør i det enkelte år.

Udvikling i vintertjenestens budget og resultat

Vintertjenestens budget er reguleret over nogle gange siden de meget snerige vintre i 2010-2013, der blev efterfulgt af nogle mildere vintre/mindre snerige vintre.

Med budget 2019 blev vintertjenesten overført til bevilling med særlig overførselsadgang og skulle over en femårig periode hvile i sig selv – dermed ville over- og underskud fra da af blive overført specifikt til vintertjenesten i det kommende år.

Samtidig blev budgettet reduceret med 1,5 mio. kr. baseret på de forudgående års forbrug, og med yderligere 0,5 mio. kr. med budget 2021.

Med budget 2023 blev der indlagt en besparelse på 5,7 mio. kr. i 2023 og på 2,5 mio. kr. i hvert af de efterfølgende år ud fra hhv. akkumuleret overskud og baseret på forbruget i perioden 2017-2021.

Det løbende resultat/opsparing for vintertjenesten ses herunder.

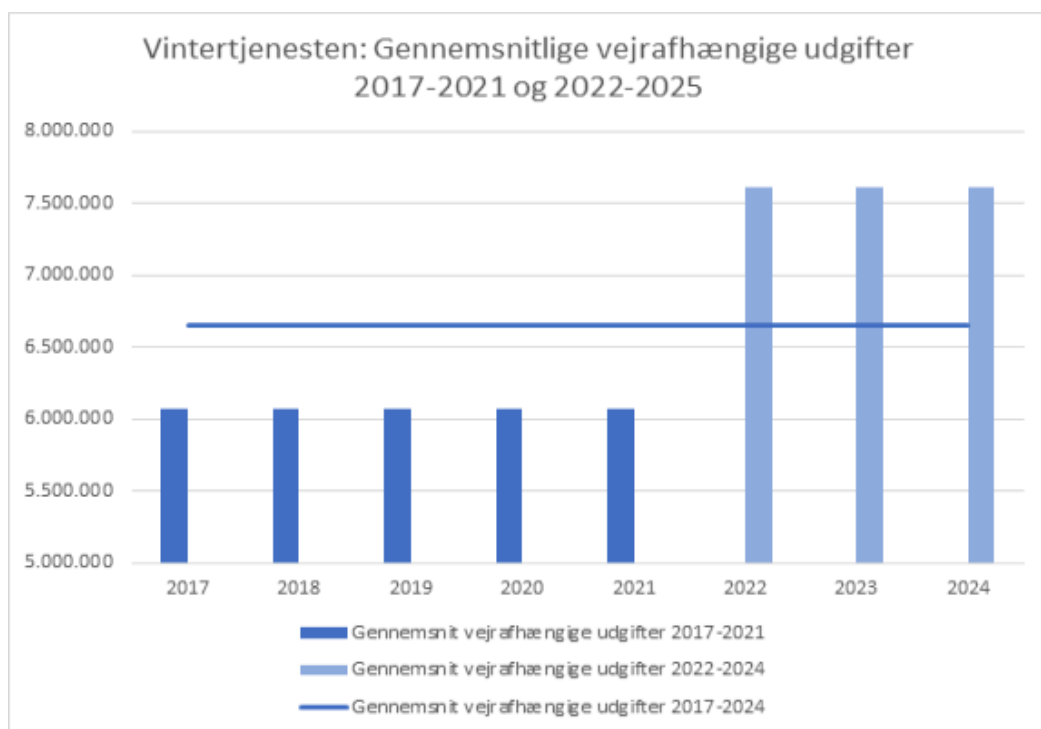
Budgetoverførsel fra 2017 til 2018	2.000.000
Budgetoverførsel fra 2018 til 2019	383.000
Budgetoverførsel fra 2019 til 2020	4.950.000
Budgetoverførsel fra 2020 til 2021	12.348.000
Budgetoverførsel fra 2021 til 2022	7.433.000
Budgetoverførsel fra 2022 til 2023	4.034.000
Budgetoverførsel fra 2023 til 2024	519.4072
Resultat 2024 (forventet overførsel til 2025)	-1.998.000

1) Fratrullet 2,17 mio. kr. overført til byggesagsbehandlingen

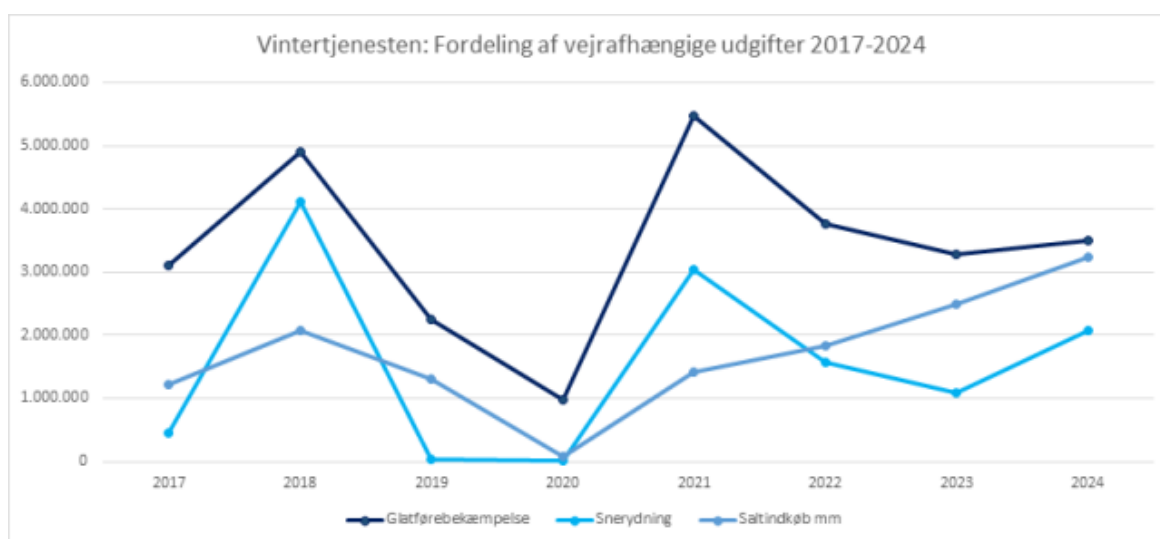
2) Fratrullet en etårig besparelse på 3,78 mio. kr.

Besparelsen til budget 2023 beskrevet ovenfor blev baseret på et gennemsnitsforbrug i årene 2017-2021 samt det på daværende tidspunkt akkumulerede overskud på 7,4 mio. kr.

Vintrene 2022-2024 har imidlertid budt på generelt højere vejrafhængige udgifter. Således ligger gennemsnittet for forbruget i årene 2022-2024 over det samlede gennemsnitlige forbrug i årene 2017-2024 og godt 1,5 mio. kr. (løbende priser) over gennemsnittet i årene 2017-2021.

Herunder ses de vejrafhængige udgifter yderligere opdelt. Som det ses følges udgifter til glatførebekæmpelse og snefyndning ad således, at år med høje udgifter til det ene også er år med høje udgifter til det andet.

Ligeledes følger udgifter til saltindkøb nogenlunde samme mønster idet, der dog kan være lidt mere forskydning mellem årene i forhold til indkøbstidspunkt.

Fra 2022 er prisen på salt steget væsentligt og udgifterne har i 2021-2024 været stigende som følge af både indkøbt mængde og prisen pr ton.

Med beslutningen om at lade vintertjenesten hvile i sig selv, vil det nuværende underskud i 2024 skulle afvikles over de kommende år. I forbindelse med besparelsen til budget 2023 blev det vedtaget, at i vintre med meget sne, vil dette kunne skulle finansieres af kassetræk, da der ikke kan garanteres et akkumuleret overskud at anvende, ej heller et mindre forbrug i efterfølgende år, der kan nedbringe et overført underskud.

Det vil alene være muligt at hente underskuddet fra 2024, hvis der i den kommende periode kommer år med milde vintre, hvor udgifter til både glatførebekæmpelse og snerydning er relativt lave. Der søges tillige gennemført initiativer, der vil kunne sænke eller fordele udgifterne til vintertjenesten mere jævnt over årene. Det gælder fx materiel, der også kræver større vedligehold/udskiftning i år med hårde vintre. Status og opfølgning på forbrug og budget for vintertjenesten følges i de løbende opfølgninger.

Økonomiske konsekvenser

Ingen- punkt til orientering

Punkt 10: Orientering om Rønne Byudvikling - status og kommende proces

25/15379

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget orienteres

Kommunalbestyrelsen orienteres

Formål med sagen

Formålet med nærværende sag er at orientere om udviklingen i de forskellige projekter under Rønne Byudvikling.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

I Rønne Byudviklingsprojekt arbejdes der fortsat i de tre spor, der handler om at skabe mere liv i bymidten, flere rekreative områder og bedre forbindelse mellem bymidten og havn og hav.

Status på arbejdet i de tre spor:

Første spor er **Dams Gård som kulturcenter** – mens der arbejdes på at beskrive den endelige vision for huset, tilvejebringe den fornødne økonomi og finde den rette organisationsmodel, er dele af bygningen taget i brug midlertidigt. Kulturskolen, der har indrettet lokaler til billedkunst- og dramaundervisning er hovedaktør i huset, en gruppe unge, der laver events og aktiviteter for og med andre unge i alderen 15-25 år i lokaler på anden sal er en anden hovedaktør. Derudover er Gadeplan, der arbejder med at skabe trygge rammer for udsatte unge flyttet ind i hyggelige rammer i stueplan.

En platform for husets nuværende beboere, samt Musikhuzet, i form af en fælles ansøgning til forbedring af udearealerne i gårdhaven blev sendt afsted i foråret, og yderligere fælles aktiviteter er i støbeskeen. Den statslige *forsøgsordning for Frie Bymidter*, som er med til at finansiere etableringen af et kulturcenter i Rønne, med ca. 10 mio. kr., er gået i gang. Det betyder at vi har foretaget den første måling af bylivet i centrum af byen. Den skal danne baseline for de videre målinger, så vi, når forsøget er slut, kan se hvilke effekter projektet har haft på bylivet i Rønne, og samtidig være med til at vise vejen for øvrige byudviklingsprojekter i Danmark.

Forsøgsordning for frie bymidter kører i en femårig projektperiode fra 2024-2029.

Andet spor i Rønne Byudvikling er et *byfornyelsesprogram* under statens områdefornyelser med tre indsatser, der handler om at forbedre to centrale uderum i bymidten – **Store Torv** og gårdhaven bag Dams Gård og Musikhuzet, kaldet **'Byens Have'** og forbedre **skiltning og wayfinding** i Rønne.

Byfornyelsesprogrammet i Rønne kører i en projektperiode på 3 år fra 2025-2028.

Spor et og to i byudviklingen hænger tæt sammen og Byens Have er således finansieret gennem begge projekter. Et af aktørernes ønsker til hvad der skal være i Byens Have, er en permanent udendørs scene, som både Kulturskolens elever, Musikhuzets store og mindre bands og eksempelvis Rønne Teater kan gøre brug af. Den ansøgning, som aktørerne i samarbejde med BRK udarbejdede i foråret er imødekommet af Brdr. Larsens Legat, som støtter projektet med 1 mio. kr.

Til oktober lægges en sag op til politisk behandling, der handler om det næste konkrete skridt i udviklingsprocessen; udarbejdelsen af et visionsoplæg for det kommende kulturcenter, sikring af klimaskærmen – renovering af taget og vinduerne – på Dams Gård, projektledelse og midlertidige aktiviteter, der styrker forankringen af fællesskaberne i huset.

Arbejdet med byfornyelsens tre indsatser er gået i gang og i efteråret nedsættes tre arbejdsgrupper med lokale aktører, der skal være med til at kvalificere de forslag, som forvaltningen udarbejder. Første anlægsperiode bliver i Byens Have, hvor arbejdet forventes at gå i gang i 3. kvartal af 2026. Målet er at Byens Have skal stå klar i maj 2027, hvor Rønne fejrer 700 året som købstad. Foreløbig er planen at øvrige indsatser udføres i 2028.

Tredje spor er *helhedsplanen for Nørrekås*

På junimødet besluttede kommunalbestyrelsen at genoptage arbejdet med at lave helhedsplanen for Nørrekås færdig. Planen er at færdiggøre arbejdet, og få kortlagt potentialer og udfordringer, nye projekter mm., og på den baggrund at få lagt retningslinjer for den fremtidige udvikling af området. Helhedsplanen skal fungere som et pejlemærke for den langsigtede udvikling og kan konkretiseres i f.eks. kommune- og lokalplaner.

Økonomiske konsekvenser

Ingen på nuværende tidspunkt.

Bilag

Bilag 4 Rønne Bymidte Byfornyelsesprogram

Bilag 1 Projektspor i Rønne Byudvikling

Bilag 3 Faktaboks Forsøgsordning for Frie Bymidter

Bilag 2 Projektspor_faser 2024-2029

Punkt 11: Orientering om overskridelse af anlægsramme til renovering, om- og tilbygning af Allinge børnehus

25/15549

Sagsgang

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres

Økonomi- og Klimaudvalget orienteres

Kommunalbestyrelsen orienteres

Formål med sagen

Der er gennemført et anlægsudbud vedr. renovering og opførelse af produktionskøkken i Allinge Børnehus. Den billigste pris på anlægsarbejdet er markant dyrere end budgetteret, og rådgiveren har beregnet en budgetoverskridelse på 8,5 mio. kr. i forhold til den beregnede anlægssum.

Herunder orienteres kort om årsagerne til overskridelsen, samt de umiddelbare konsekvenser heraf. Desuden orienteres kort om, at Ejendomsservice påbegynder arbejdet med en ny indstilling, med henblik på politisk behandling af mulighederne for at imødegå overskridelsen ved enten merbevilling eller ændring af projektet.

Indstilling

Direktionen indstiller

- Sagen til orientering.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 26-08-2025

Orientering givet.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Budgetoverskridelse

I februar 2025 blev det politisk godkendt at frigive midler til et renovere, om- og udbygge Allinge Børnehus, herunder at etablere et nyt produktionskøkken. Den laveste pris på anlægsarbejdet er markant dyrere end anlægsoverslaget, og rådgiveren har beregnet en budgetoverskridelse på 8,5 mio. kr. i forhold til den beregnede anlægssum. Derfor er projektet sat i bero overfor de entreprenører, der har givet tilbud.

Årsag til budgetoverskridelse

Den generelle travlhed i byggebranchen på Bornholm har gjort det vanskeligt, at finde entreprenører med ledig kapacitet. Mange lokale virksomheder er fuldt booket langt ind i næste år, hvilket har skabt et begrænset udbud af entreprenører og dermed højere priser.

Situationen betyder, at perioden med genhusning bliver længere, hvilket vil få betydning for genhusningsudgifter. Omfanget vil blive beregnet og forelagt i kommende sag

Punkt 12: Orientering om Byg - opfølgning

25/862

Sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres

Formål med sagen

Indeværende dagsordenspunkt giver en status på udviklingen hos Byg i de første 7 måneder af 2025.

Byg har arbejdet med at sikre bedre datakvalitet, korrekt sagsregistrering og har desuden implementeret et driftsstyringsværktøj. Udviklingen i antal aktive og afgjorte sager præsenteres, og der skitseres indsatser for 2. halvår af 2025.

Indstilling

Direktionen indstiller

- sagen til orientering

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Fokusområder i 1. halvår 2025

Byg har i 1. halvår af 2025 haft fokus på tre hovedområder:

Datakvalitet og strukturering:

Der er udarbejdet og implementeret en ny journalplan for at sikre korrekt og ensartet registrering af byggesager. Formålet har været at skabe et datagrundlag, der gør det muligt at levere retvisende ledelsesinformation og at kunne identificere flaskehalse og systemiske udfordringer i sagsbehandlingen.

Servicemålsstyret byggesagsbehandling:

Der er igangsat et arbejde med at sikre korrekt kategorisering og dokumentation af byggesager, herunder særligt sager med servicemål. Indsatsen skal understøtte rettidige og korrekte afgørelser til borgere og erhvervsliv.

Ved Dansk Industris måling i 2024 havde vi en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på byggesager med servicemål på 224 dage. Efter et omfattende analysearbejde og ændret procedure har vi i første halvår af 2025 en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på disse sager på 137 dage, et fald på 38,8%.

Driftsstyring og digital ledelsesunderstøttelse:

Byg har udviklet og implementeret et nyt driftsstyringssystem baseret på en grundig analyse af eksisterende processer. Systemet muliggør løbende prioritering, opfølgning og ressourceallokering. Derudover er et nyt digitalt ledelsesværktøj sat i drift, som sikrer bedre sagsstyring og tværgående overblik i organisationen.

Udvikling i sagsmængder

Der er opnået betydelige resultater i nedbringelsen af antallet af aktive sager (ikke afgjorte):

- Pr. 31. januar 2025: 1.927 aktive sager
- Pr. 4. august 2025: 1.070 aktive sager

Fald: 857 sager, svarende til et fald på 44,5 %

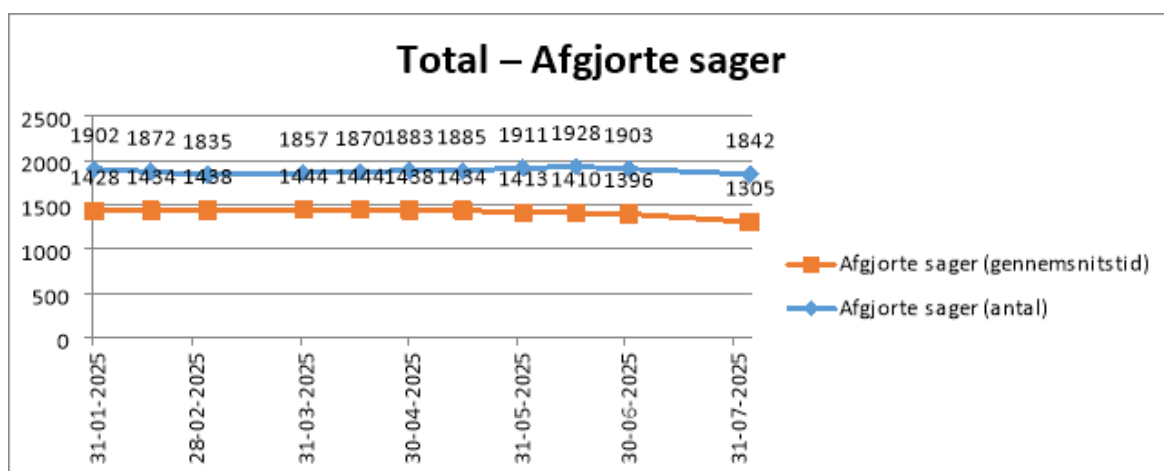
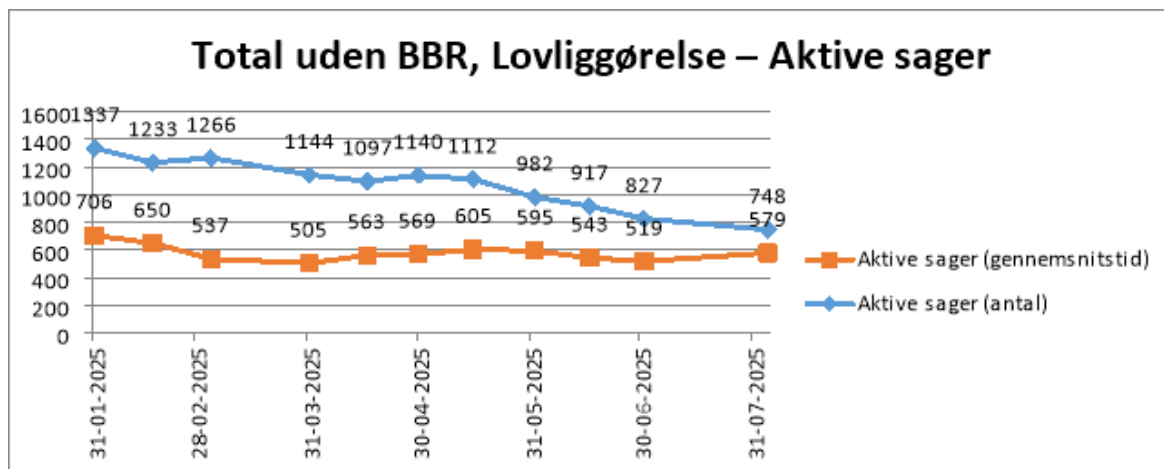
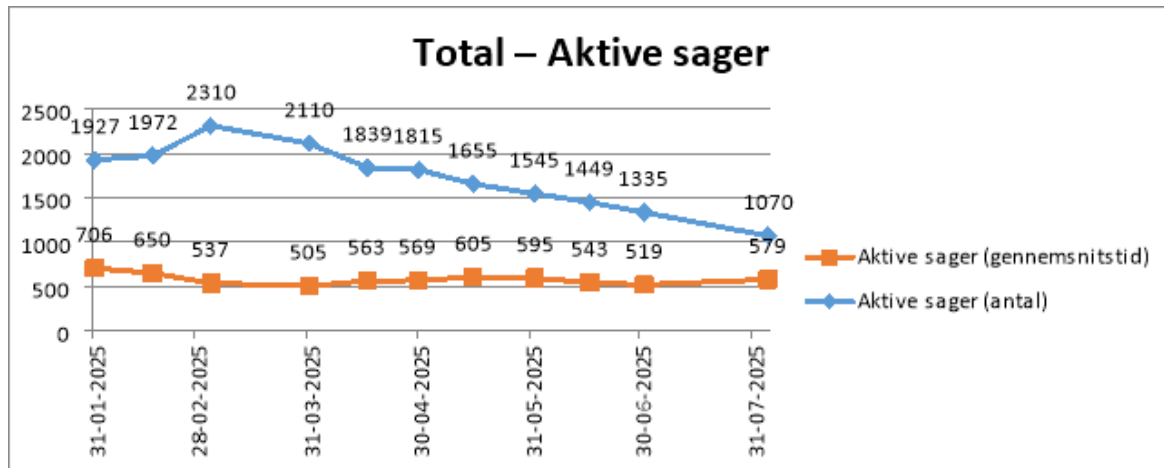
Ved frasortering af lovliggørelsessager og BBR-sager:

- Pr. 31. januar 2025: 1.337 sager
- Pr. 4. august 2025: 748 sager

Fald: 589 sager, svarende til et fald på 44,1 %

Afgjorte, men ikke afsluttede sager, dvs. sager som har fået en byggetilladelse men enten ikke er færdigmeldt eller byggeriet afviger fra byggetilladelsen, har ikke været prioriteret, hvilket er forklaringen på, at der ikke ses nævneværdig fremdrift.

- Pr. 31. januar 2025: 1.902 sager
- Pr. 4. august 2025: 1.842 sager

I andet halvår af 2025 vil Byg fastholde og videreudvikle følgende indsætter:

- Kvalitetssikring af sagsregistrering og løbende opdatering af journalplanen
- Styrkelse af sager med servicemål – både rettidighed og kvalitet
- Fuld implementering og konsolidering af driftsstyringssystemet

Derudover igangsættes en særskilt indsats rettet mod de afgjorte, men ikke afsluttede sager. De sager mangler en færdigmelding og ibrugtagningstilladelse. En del borgere glemmer at indsende en færdigmelding, og derfor skal vi have igangsat en rykkerprocedure og implementeret en proces for opfølgning på disse sager.

Der ligger et betydeligt potentiale i at få afsluttet disse sager, herunder at sikre færdigmeldinger og udstedelse af ibrugtagningstilladelser. Disse sager vil blive integreret i driftsstyringsmodellen med henblik på systematisk oprydning og opfølgning. Det forventes, at dette også vil bidrage til en forbedret borgeroplevelse og sagsgennemløb.

Status på oprydningsarbejdet i BBR:

Som det fremgik af dagsordenspunktet 25/862 var der i alt ca. 8000 BBR rettelser som udsendes fra Vurderingsstyrelsen. BBR kontoret er godt i gang med den omfattende opgave, men der udestår stadig en del sager, der skal håndteres:

Byg har i første halvår af 2025 oprettet og behandlet 2446 BBR sager.

En del af arbejdet fra vurderingsstyrelsen er at ændre nogle af de registreringskoder, som benyttes i det digitale BBR system, som en følge af den nye ejendomsvurdering.

- Der er stadig 10 udgåede registreringskoder, som skal rettes.
- Det drejer sig om ca. 6.700 sager i alt.

Bygninger uden enheder

- Byg mangler fortsat overblik over bygninger uden oprettede enheder (opgang, etager, enheder).
- Vurderingsstyrelsen udarbejder en liste, som efterfølgende skal gennemgås. Der er formentlig tale om et stort antal bygninger, der kræver opdatering.

Oprydning i data oprettet af SKAT

- Solceller: 173 sager
- Bygninger: 400 sager
- Tekniske anlæg: 1.700 sager

Geokodning (stedfæstelse på kort)

- Ca. 100 bygninger mangler geokodning og skal gennemgås.

Forventede opgaver

Det er forventeligt, at der kommer yderligere opgaver løbende, da Vurderingsstyrelsen ofte identificerer nye områder, som kræver oprydning.

Opdateret Bygningsreglement

Pr. 1. juli 2025 trådte en opdateret version af BR18 i kraft. Opdateringen omhandler fokus på integration af bæredygtighed i alle aspekter af byggeriet samt en forenkling af reglerne. Der er indgået en politisk aftale, som bl.a. indebærer skærpede klimakrav og en mere helhedsorienteret tilgang til byggeprocessen.

Den overordnede strategi omfatter fire temaer og 18 initiativer, og implementeringen forventes at strække sig over perioden 2024-2028.

De fire hovedpunkterne i det nye, helhedsorienterede bygningsreglement er som følger:

- Bæredygtighed:

- Helhedsorientering:
- Digitalisering:
- Forenkling:

Allerede nu er der kommet nye krav til bl.a. klimaskærm, brand, tilgængelighed og statik. Det betyder, at medarbejderne skal efteruddannes, da områderne tidligere ikke har været en del af sagsbehandlingen.

Vi ser derfor ind i mere efter-videreuddannelse af byggesagsbehandlere og også øget krav til borgere og rådgivere, når de skal lave byggeansøgninger.

Styrket kommunikation i byggesagsbehandlingen

Tydlig og borgerrettet kommunikation er et centralt fokusområde i byggesagsafdelingen. Vi arbejder målrettet med at forbedre både den skriftlige og mundtlige kommunikation for at sikre gennemsigtighed og understøtte borgernes forståelse af processerne.

Som led i dette arbejde er der igangsat en systematisk gennemgang af afdelingens skriftlige kommunikation i forbindelse med byggesager. Målet er at tydeliggøre krav, forventninger og afgørelser, så borgerne oplever en mere enkel og forståelig dialog med myndigheden.

Mere tilgængelig byggesagsbehandling

For at imødekomme borgernes behov for kontakt har vi udvidet telefontiden, så der nu er direkte adgang til en byggesagsbehandler i alle fire teams hver tirsdag og torsdag kl. 9.00–11.30. Vores vurdering er, at dette tiltag matcher behovet for tilgængelighed, og vi oplever positive tilbagemeldinger fra borgerne.

Overgang til ny hjemmeside

Byggesagsafdelingen er desuden i gang med at forberede overgangen til BRK's nye fælles hjemmeside. I den forbindelse arbejder vi med at styrke formidlingen af information om tilgængelighed, sagsbehandlingstider og procesvejledning. Formålet er at sikre, at borgerne nemt kan finde relevant information og bliver bedre hjulpet gennem byggeansøgningsforløbet.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 13: Evaluering af "Ny model for dialogmøder mellem fagudvalg og centre"

25/9200

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget beslutter

Børne- og Skoleudvalget beslutter

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget beslutter

Økonomi- og Klimaudvalget beslutter

Resumé

Økonomi- og Klimaudvalget har på møde den 17. januar 2024 godkendt en ny model for afholdelse af dialogmøder mellem fagudvalg og centre. Afholdelse af dialogmøder indgår som en del af budgetprocessen.

Den nye model for dialogmøder blev drøftet i HovedMED den 29. november 2023. HovedMED bakkede op om den nye model for dialogmøderne, med en bemærkning om, at det, ved reducere til et årligt dialogmøde mellem fagudvalg og centre, var væsentligt, at både politikere og centre havde opmærksomhed på kvaliteten af dialogmødet. Endvidere foreslog HovedMED, at den nye model evalueres inden udgangen af den gældende politiske konstitueringsperiode (sommeren 2025), hvor både de politiske fagudvalg og CenterMED evaluerer modellen.

Indstilling

Direktionen indstiller, at udvalget

- evaluerer den nye model for dialogmøder, herunder at dialogmøderne som udgangspunkt afholdes én gang årligt, og at de politiske fagudvalg har mulighed for at foreslå temaer til dialogmøderne.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 25-08-2025

Social- og Sundhedsudvalget anbefaler, at det kommende udvalg fortsat holder 2 dialogmøder med centrene.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 26-08-2025

- BSU bakker op om formen for dialogmøder
- Positivt at dialogen tager mindre udgangspunkt i budgettet end tidligere
- Hvad har der været fokus på det sidste års tid, og hvad kommer der fokus på i nær fremtid
- Der skal holdes dialogmøder centervist (BSU har tidligere holdt dialogmøder fælles for de to centre under udvalget).

Beslutning Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 26-08-2025

Udvalget oplever gode dialogmøder. Fagcentrene opfordres til, at invitere udvalget til temamøder, såfremt de skønner, det vil være relevant.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Udvalget ønsker at fortsætte med modellen for dialogmøderne, der findes givende for en status i organisationen og giver medarbejderne et talerum.

Godt at fagudvalgene har mulighed for at sætte et tema.

Nøgleordet er gensidig dialog.

Temamøder giver mulighed for en dybere forståelse for et emne.

Sagsfremstilling

Elementer i ny model for dialogmøderne

Den nye model for dialogmøder indeholder følgende elementer:

- **Interval** – dialogmøder afholdes årligt, med mindre udvalget beslutter andet.
Baggrund for reduktion til ét årligt møde er, at mødeforberedelse er ressourcekrævende så en reduktion bidrager til at nedbringe arbejdspresset i organisationen. Møderne kan fordeles over to udvalgmøder i henholdsvis februar og marts måned. Derudover er det muligt for CenterMED at aflyse et dialogmøde, hvis der ikke er relevant MED-temaer for dialog.
- **Valg af temaer til dialogmøderne** – Som noget nyt har fagudvalgene mulighed for at udtage et tema, de ønsker belyst. Herudover fastsætter CenterMED temaer. Gældende for begge temaer er, at de skal være MED-relevante, det vil sige, indeholde personale- og arbejdsforhold.
- **Faglige temamøder** – fagudvalgene beslutter i samarbejde med administrationen antal og tidsrum for afholdelse af temamøder for det kommende år. Temamøderne planlægges forud for de ordinære møder og indgår ikke som en del af budgetprocessen.
- **Deltagere i dialogmøder** – CenterMED udpeger deltagerne til dialogmøderne.
- **Længde af dialogmøder** – fastsættes mellem udvalgsforpersoner/-mænd og administrationen.
- **Forberedelse af dialogmøderne** – CenterMED forbereder dialogmøderne og senest 1 uge før mødet fremsendes oplæg.
- **BRK's værdigrundlag** – for at skabe et rum for en konstruktiv dialog, hvor deltagerne har mulighed for at give deres mening til kende, tydeliggøres BRK's værdigrundlag i dagsordenspunktet, der knytter sig til dialogmøderne.

Henvisning

[Beslutning Økonomi- og Klimaudvalget 17-1-2024](#)

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 14: Gensidig orientering

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Orientering

Gensidig orientering gives.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Udvalget modtog orientering om status hos BAT.

Punkt 15: Sager til høring

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Å

Indstilling

Sager til høring i Ældre-, Handicap eller Ungerådet.

Å

Å

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 27-08-2025

Ingen.

Å

**Punkt 16: Lukket: Lukket punkt: Haveforeningen Solvang i Rønne.
Renovering af vandledninger**

24/25158

Punkt 17: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til etablering af hastighedsdæmpende tiltag - trafiksikkerhed

25/5228

Punkt 18: Lukket: Lukket punkt: Økonomi forbundet med det almene boligprojekt på DGI

25/4254

Punkt 19: Lukket: Lukket punkt: Økonomi forbundet med det almene boligprojekt på Paradisvej

24/20637